REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, târgul Inului Nr. 30, etagiul I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 238. — Brașov, Luni-Marți 28 Octomvrie (10 Noemvrie) — 1908.

Bucurie nebună șovinistă.

Celor din coaliția maghiară li-s'au luat o mare greutate de pe piept când au aflat de preaînalta rezoluțiune, prin care s'a dat sancțiunea prealabilă proiectului de reformă electorală a contelui Andrassy. Dela 1867 încoace era în adevăr pericol ca să se întâmple cum nu le-ar fi fost nicidecum pe plac și monarchul să nu aprobe proiectul cu sistemul plural, chiar cu rizicul de a provoca astfel o criză guvernamentală în Ungaria. Dela 1867 nu s'a mai oferit un asemenea cas, care să fi ușurat coroanei a lua hotărâre contra sistemului propus al pluralității, fără ca să i-se poată imputa măcar că s'ar fi depărtat cât de puțin dela uzul constituțional; în cazul din urmă n'avea decât să se provoace la pactul încheiat cu șefii coaliției.

E justificată deci bucuria ce o simte coaliția maghiară după ce a trecut cu atâta noroc peste momentul critic și poate răsufla earăși liniștit. Aceasta este ceva firesc. Dar în loc de a fi mulțumiți că au scăpat deocamdată dintr'o mare strâmtoare, cei dela putere au devenit, dacă se poate, și mai îngâmfați și încep a lua în bătaie de joc pe cei ce în urma norocului orb, ce le-a mai surâs încă odată privilegiaților și suprematiștilor, au rămas nedreptățiți și nemulțămiți.

Așa a fost întotdeauna și acum mai mult ca ori și când. Patimile și-au ajuns culmea. Văzându-se în așa mare progres în ce privește intențiunile și planurile lor de distrugere a vieței noastre naționale, egemonii noștrii cred că, după ce va trece prin parlament și legea votului plural, va sosi momentul când triumviratul Andrassy-Apponyi-Kossuth va putea să dea lovitură de moarte și să suprime cu totul mișcarea naționalistă opozițională din țară, să nu rămână pe teren decât aceia cari, după cum scria mai deunăzi „Pesti Naplo“, vor renunța la orice dorință și aspirațiune națională și vor îmbrățișa cu iubire și încredere cauza culturei și a unității naționale maghiare.

Nu ne surprinde că în fruntea oamenilor cari iau în batjocură pe cei vremelnic învinși — căci a susține că ar fi definitiv învinși ar însemna a susține că este învins principiul veçinic al libertății și dreptății popoarelor—pășește organul fariseilor din partidul poporal maghiar, care pe lângă toate își mai are și Gedeonii săi. Intr'un articol intitulat „Falimentul naționaliștilor români“, articol pe care „Alkotmany“ zice că l'a primit dela un individ, care s'ar bucura de mare stimă la Români (la ce fel de Români?), se dă pe față tot ce numai poate dori în momentele de față un suflet de șovinist fanatic și pervers, ori un suflet de unealtă mizerabilă a șovinismului dominant. Se vorbește în acest articol de deputații naționaliști, de încurcătura cea mare în care au ajuns prin aprobarea proiectului lui Andrassy, de buimăceala în care s'ar afla neștiind ce să mai înceapă. Arată satisfacția ce ar simți-o așa zișii moderați în urma aceasta; zice că aceștia ar aștepta numai ca naționaliștii să declare pasivitatea parlamentară, aliându-se cu toate elementele malcontente, ceeace ar documenta definitivul lor faliment, pentruca ei, „moderații“, să se pună pe lucru și să creeze noua epocă a frățietății maghiaro române.

E ridicol a vedea că ei sunt așa de rău informați asupra stării sufletești a poporului român, încât presupun și cred, că deputații naționaliști de astăzi formează garda ultimilor Mohicani, care, fiind izgonită din parlament, va aduce cu sine peirea naționalismului românesc. Pe când în realitate actualii deputați naționaliști au fost și sunt priviți de popor ca cei mai moderați dela 1867 încoace, și expedițiunea lor în parlament a fost și este privită ca o ultimă încercare de a vedea și de a se convinge mic și mare dacă mai este cu putință vre-o apropiere cinstită între Români și elementul stăpânitor. Astfel falimentul, de care vorbesc Gedeonii nu va fi al naționalismului românesc, ci al sistemului de guvernare unguresc, care se va putea lăuda, că a știut să suprime și ultimul germen de frățească înclinare în inima Românului.

»Junctimul« reformei electorale. Oficioșii unguri desmint știrile după cari ar ezista între reforma electorală ungară și cestiunea militară și a băncei un »junctim«. Alte sunt însă informațiunile ce le primesc cei din Viena. »Wiener Allgemeine Zeitung« află din isvoare foarte autorizate, că cele trei cestiuni ale Ungariei, și anume cea a reformei electorale, cea a băncei naționale autonome și cea militară au fost legate una de alta, așa că făcând coaliția maghiară concesiuni în cestia militară, a obținut și ea concesiuni în celelalte două. Toate trele cestiunile vor fi rezolvate de actualul parlament.

Cu privire la aprobarea proiectului ministrului Andrassy. »N. W. Tageblatt« află din Budapesta următoarele: »Maj. Sa Regele a aprobat proiectul de lege al contelui Andrassy, cu privire la reforma electorală, în forma sa originală. Contele Andrassy a declarat monarhului că nu respinge modificările ce se vor face acestui proiect în desbaterile parlamentului, dar că aceste modificări nu vor schimba întru nimic proiectul, ci se vor raporta numai la dispoziții tehnice și la conducerea și controlul alegerilor. Proiectul de lege al reformei electorale va fi completat printr'un proiect de lege cu privire la împărțirea cercurilor electorale, care va asigura în același timp libertatea alegerilor. S'a declarat că sistemul plural întâmpină greutăți din partea Coroanei, pentrucă prințul moștenitor s'a declarat contra lui. Din sursă autorizată aflăm însă, că arhiducele Francisc Ferdinand care la început era contra sistemului plural, nu mai face piedeci proiectului de când a primit în audiență pe contele Andrassy.

Croații pretind Bosnia. Partidul starcevician a ținut în Agram o mare adunare poporală, la care au asistat și câteva mii de Bosniaci. S'a discutat chestia anexării Bosniei. Adunarea a trimis monarchului următoarea telegramă: »Intrunirea partidului starcevician la care au luat parte membrii din toate provinciile croate, și mai ales din Bosnia și Herțegovina, aduce omagiile sale împăratului rege pentru estinderea drepturilor suveranității sale asupra acestor provincii. Suntem fericiți că acest însemnat eveniment a avut loc în timpul strălucitei Voastre Domnii. Noi am jurat că ne vom da chiar sângele pentru apărarea tronului și a integrității patriei noastre. O singură rugare facem: *Sub scutul Vostru să faceți din Croația, Bosnia și Herțegovina un singur stat*, ceeace a fost de veacuri visul nostru. Dumnezeu să vă ajute«.

Din Budapesta.

— Vineri în 6 Nov. n. 1908.

(Iarăși se începe campania parlamentară. — Votul plural și jidovimea. — Un șovinist despre reforma electorală.)

Comisiunea financiară mai are să desbată portofoliul justiției, honvezimii și al finanțelor din proiectul de budget pe 1909. Și fiindcă desbaterile merg foarte neted, se crede firm că Sâmbătă ori Luni se va putea încheia discuția, apoi se va redigia raportul comisiei și astfel Marți în 10 Nov. când se va redeschide parlamentul, va fi totul pregătit. Campaniei parlamentare, ce se va începe, i se atribue o însemnătate foarte mare, din cauza celor 2 proiecte, cu desbaterea cărora se va începe stagiunea: reforma electorală și înarticularea în lege a anexărei Bosniei și Herțegovinei.

Proiectul legei electorale va fi dat spre desbatere unei comisii de 28, în care să fie representate și partidele minorității, chiar și naționaliștii, dacă vor voi. (Măi, ce generositate i-a apucat deodată. — Corect. »*Gaz.*«)

Proiectul de lege privitor la anexarea țărilor ocupate, va consta după cum se svonește numai din 3 paragrafi. Cel dintâi ar declara extinderea suveranității căsei de Habsburg și asupra Bosniei și Herțegovinei, al 2 lea ar hotără, că dreptul de ereditate conform sancțiunii pragmatice se va extinde și asupra acestor provincii, iar al 3-lea ar dispune ca aparținerea de drept public a celor două provincii să se stabilească în curând prin cele două foruri legislative ale monarchiei.

— In articolul de fond de eri »Alkotmány« organul partidului poporal se plânge că prin sistemul plural al lui Andrassy s'ar prea favoriza jidovimea, care astfel ar ajunge un și mai însemnat factor în viața statului ungar. Așa de exemplu în Budapesta din cele 290 de mii de voturi 65 mii (22%) ar fi jidovești; iar dacă din cele 225 mii nejidovești se vor subtrage cele preste 100,000 social-democrate și multe francmasoane, radicale etc., ne putem închipui, zice »Alk.«, cine va reprezenta capitala.

După ce mai arată, cât de mare va fi numărul alegătorilor jidani în unele comitate — în Maramureș de ex. din 20.000 de aleg. 8400 (= 40·8% ar fi jidovești, în Oradea 29%, în Sătmar 22% — numitul ziar încheie: »Trebue să mișcăm toate pietrile, ca nu cumva jidovimea, și așa prea puternică, să ajungă un factor prea însemnat, care ar putea periclita creștinătatea țării.«.

.. In același timp însă Andrassy face declarații înaintea riporterului dela foaia jidovească »Frankfurter Zeitung«, că nu vrea să-i scurteze în drepturi pe jidani, cari sunt cetățeni fideli, ci pe naționaliști, cari sunt foarte primejdioși...

— Sub titlul »Reforma electorală« un Dr. Iosif *Ajtay* și-a strâns într'un volum articolele publicate în »Bud. H.« Este mare dușman al lui Kristóffy, urăște pe naționaliști, pe socialiști, și e de părerea că drepturile elementului eminamente alcătuitor și susținitor de stat, cu alte cuvinte privilegiile maghiarismului trebue menținute. Pentru a caracteriza nivelul primitiv, la care se află autorul, când tratează probleme sociale atât de însemnate, e destul să amintim, că dânsul ar vrea ca fiecare alegător, dacă vrea să fie luat în listele electorale, să fie obligat a depune un jurământ, prin care se deobligă să lucre totdeauna în interesul binelui public, si pentru unitatea și independența statului ungar (zi: maghiar) pentru constituție și stăpânirea legilor.

Am putea să mai amintim multe năzbâtii tipărite în aceasta carte, dar credem că publicul e în curat cu ea, dacă vom spune, că însași limbuta »jidano-maghiară cu buze germane« »Pester Lloyd« zice despre ea: »Autorul se ține de categoria acelor raționali extremi, cărora chiar și proiectul lui Andrássy nu le este destul de național«. *Coresp.*

Intrevederea împăratului Wilhelm cu Maj. Sa Monarchul. Impăratul Wilhelm, însoțit de archiducele Francisc Ferdinand venind din Eckartsau, a sosit în automobil Vineri la ora 6 sara la Schoenbrunn, spre a face o vizită împăratului Francisc Iosif. O mare mulțime a aclamat pe împărat la sosirea sa. La 7 seara a avut loc un prânz intim la Schoenbrunn, la care au luat parte, în afară de cei doi împărați, arhiducele Francisc Ferdinand ambasadorul Germaniei la Viena, d-l de Tschirschky, baronul Aehrenthal, ambasadorul austro-ungar la Berlin d-l de Szögyény-Marich și suitele suveranilor. După prânz cei doi monarhi au convorbit o jumătate de oră, iar la ora 9.5 seara împăratul Wilhelm a plecat la Donaueschingen, însoțit la gară de împăratul Francisc Iosif și de arhiducele Francisc Ferdinand. Cei doi împărați și-au luat rămas bun în mod foarte cordial.

La convorbirea, ce-a avut loc la Schönbrunn între cei doi împărați, și în care s'au atins cestiunile politice dela ordinea zilei, a luat parte și archiducele Francisc Ferdinand.

»Vaterland« despre Români. Ziarul »*Vaterland*« din Viena discută astăzi sistemul electoral plural și urmările pe cari le va avea asupra naționalităților și în special asupra Românilor. Intre altele, ziarul citat spune:

»..De fapt, sosesc știri din București, cari arată cu câtă grije se urmărește acolo starea Românilor din Ungaria.

Se descrie o demonstrațiune, la care reprezentanți ai tuturor partidelor au vorbit foarte agitați de apăsarea la care sunt supuși Românii din Ungaria. Dacă se dovedește acum că știrea pentru un viitor mai bun a fost greșită, *atunci trebue să considerăm ca fapt desăvârșit o răcire a relațiunilor bune până acum, cu statul vecin cel mai important*«.

»In Ungaria chiar pe lângă o mișcare pan-sârbă va trebui să se aibă în vedere și o mișcare a Românilor«.

Meetinguri naționale în România. In orașul *Buzău* a fost convocat pe eri Duminecă 26 Oct. la oarele 2 jum. în sala teatrului »Moldavia« un mare meeting național. In ajun s'a împărțit următorul apel prin oraș:

»Români, temelia statelor europene e amenințată de un cutremur mare; de câtă-va vreme se sdruncină grozav baza păcei. Ziua de mâne ne va aduce pace sau răsboiu?

»Știrile ce ni-se aduc dela vecinii noștri, unele ne anunță o împărăție nouă, altele frământări răsboinice, iar altele regulări sau rotunjiri de hotară, în avantajul unora și în desavantajul altora.

»Români, noi singuri, în mijlocul vecinilor noștri, stăm cuminți de o parte și pare că privim cu nepăsare la aceste evenimente, ca și cum nimic nu am avea de zis, nimic nu am avea de pretins.

»Români, nici un popor din lumea civilizată, n'a suferit mai mult de nedreptate ca noi. Martori ai suferinţelor noastre avem pe vecinii noştri, cari ştiu şi pot spune multe. Martori avem chiar pe fraţii noştri Români, cari pe nedrept sufer pentru-că voesc a-şi învăţa copiii limba românească, limba neamului pe pământul, unde marele Traian i-a trimis ca bază contra invasiunilor barbare.

»Români, acum când popoarele îşi formulează dreptăţile, acum e momentul să începem o acţiune prinicioasă fraţilor noştri, să ne întrunim şi să ne spunem cuvântul, să arătăm durerea sufletului nostru şi să cerem cu mic cu mare a se face dreptate fraţilor nostri de pretutindeni, iar nouă să ni-se respecte drepturile noastre, câştigate prin preţul sângelui«.

»O pagină de istorie«. Sub acest titlu »La Patrie« din Bucureşti publică următoarele: Cestiunea fortificaţiunilor pe Dunăre a luat deodată primul plan. D. Filipescu a precizat, în conferinţa sa din sala »Dacia«, modul d'a vedea al partidului conservator, asupra acestui punct...

. Era în anul 1900 în toiul cestiunei bulgare. Guvernul Carp îngrijindu-se a pune în stare de apărare punctele vulnerabile ale frontierei, a încredinţat unui colonel din geniu, astăzi unul din generalii cu vază ai armatei române, fortificarea trecerilor, care putea permite un atentat asupra podului peste Dunăre. Aceste lucrări, executate cu o repeziciune magistrală şi în cel mai strict secret, nu ajunseră la cunoştinţa diplomaţilor decât după ce fuseseră executate.

In acest moment ministrul Rusiei, după ordinul guvernului său, făcu reprezentaţii amicale bazate pe tratatul din Berlin.

Intr'o întrevedere care avu loc între şeful guvernului şi d. de Fonton, d. Carp se mărgini a ceti articolul tratatului din Berlin, mult mai aplicabil Bulgariei decât României. Obligaţi pe Bulgari să dărâme fortificaţiile lor şi nu vom fortifica, dar cât timp Bulgarii vor conserva pe ale lor vom ridica pe ale noastre.

Afacerea nu avu alte urmări. Răspunsul d-lui Carp fixase punctul de drept şi cel de fapt

Incidentul dela Casablanca.

Mult sgomot a produs pretutindeni ştirea despre greutăţile de cari a dat aplanarea conflictului dintre Francia şi Germania, iscat încă înainte cu aproape 2 luni din incidentul dela Casablanca.

In ziua de 16 Septemvrie a. c. cinci soldaţi din legiunea streină a Franciei cu garnizoana la Casablanca (Maroc), se încercară să deserteze şi deoarece trei din ei erau supuşi germani, s'au adresat conzulatului german de acolo ca să-i expatrieze, dar în momentul în care aceşti dezertori voiau să se îmbarce pe bordul unui vapor german, sentinelele franceze i-au observat şi i-au arestat. Mai mult, soldaţii francezi au luat la bătaie pe secretarul conzulatului german, care însoţia pe legionarii desertori şi au bruscat pe viceconzulul german Maenz, care intervenise pentru liberarea desertorilor.

De aci s'a născut conflictul. Cei dela conzulatul german s'au adresat guvernului din Berlin, care a intervenit să li se dea satisfacţie pentru inzulta suferită. Guvernul francez a declarat că e gata să explice incidentul dar, că nu poate să dea satisfacţie şi exprimându-şi părerea de rău să ofenseze pe militarii francezi cari şi-au împlinit numai datoria.

După multe şi lungi negocieri asupra formulei declaraţiunilor prin cari ar fi a se aplana acest conflict, cei dela Paris şi dela Berlin, au căzut de acord ca cazul să fie predat judecăţii tribunalului de arbitrii internaţionali premergând declararea reciprocă care exprimă părerea de rău a ambelor părţi din cauza incidentului. Germania a cerut însă, ca în formula de declarare să se între şi în amănunte. Guvernul francez de altă parte nu admite aceasta, fiindcă prin nimic nu vrea să se arunce o umbră asupra atitudinei soldaţilor francezi. Acum se asigură că aplanarea incidentului ar fi asigurată şi că Germania renunţând de a mai întra în amănunte se mulţămeşte cu declaraţia regretului reciproc asupra celor petrecute.

Turcia silită să desconcentreze trupele. Se ştie, că printr'un demers colectiv, câteva puteri au cerut Turciei şi Bulgariei să facă declaraţiuni categorice, asupra intenţiunilor lor de a nu turbura pacea şi să dea garanţii în acest sens. Ambele state s'au executat. Cum însă, cu toate acestea, Turcia continuă să concentreze trupe şi să le trimeată spre graniţa bulgară, ambasadorul francez şi englez au atras atenţiunea Porţei, cerându-i să se conformeze atitudinei Bulgariei, care a concediat pe rezervişti. Marele vizir, pe lângă care s'a făcut acest demers al celor două puteri, a răspuns că termenul până când au fost concentraţi rezerviştii, expiră peste 7 zile şi la împlinirea acestui termin vor fi licenţiaţi.

Complicaţiunile în Orient.

Acord militar turco-bulgar. Ziarului »Petit Parisien« i-se depeşează din Constantinopol că delegaţii bulgari şi marele vizir, s'ar fi înţeles asupra bazelor unui acord militar turco-bulgar.

Sârbia, Rusia şi Austro-Ungaria. Misiunea lui Pasici a rămas fără nici un resultat, pentrucă nici ţarul, nici cercurile politice ruseşti nu au voinţa d'a susţine pe Serbia în pretenţiile ei. Partidele revoluţionare ruseşti ar vrea să împingă Rusia la un războiu cu Austria, căci în chipul acesta, crede ol, ar putea face să isbucnească din nou revoluţiunea. Cercurile politice ruseşti sunt încă foarte indignate în urma insinuaţiunei sârbeşti, că Isvolski a fost corupt de Austria cu 4 milioane de ruble, iar ambasadorul rus din Viena cu un milion de ruble, pentru a fi lăsat să se aprobe anexarea Bosniei şi Herţegovinei.

Nou discurs al prinţului moştenitor George. Mulţimea, care a luat parte la primirea prinţului moştenitor e evaluată la 40.000 de persoane. Principele moştenitor a ţinut iar o cuvântare războinică zicând, că primirea ce i-s'a făcut la Petersburg, i-a însuflat încrederea că cererile îndreptăţite ale Sârbilor vor fi satisfăcute. Dacă totuşi spre ruşinea secolului al 20-lea Europa civilizată ar permite să se calce în picioare drepturile unui întreg popor, *atunci pacea ne va părea mai apăsătoare ca războiul şi va fi mai bine pentru noi să ne jertfim decât să ducem o viaţă fără speranţă. De aceea noi ne pregătim pentru războiu fără a întreba cât de tare este duşmanul, ci unde este el«.*

Mulţimea se îndreptă apoi spre legaţiunea rusească, unde intonă cu capetele descoperite, imnul rusesc.

Ministrul plenipotenţiar rus a ţinut o cuvântare spunând, că nu poate să fie decât bine, dacă poporul sârbesc se sprijină de aproape pe Rusia.

Prinţul George către regele Carol. — Principele George a adresat regelui Carol o telegramă în care îi mulţumeşte de avansul amical ce i-s'a făcut cu ocaziunea trecerii sale prin România. Guvernul sârb a trimis o analoagă telegramă guvernului român.

Din Sobrania bulgară. Cei mai mulţi din deputaţii din Sobranio au declarat, că nu vor admite să se dea nici o compensaţie Turciei, iar dacă guvernul stărue în punctul său de vedere, atunci Sobrania va da jos guvernul.

Cu prilejul desbaterei adresei către tron, Todorow, vice-preş. partidului naţional, a declarat între altele, că în cazul cel mai rău, guvernul nu are de plătit pentru cumpărarea dreptului de exploatare a căilor ferate orientale, mai mult de 19 milioane de franci, deoarece cel însuşi acum 10 ani, pe când era ministru de finanţe, putea să încheie o convenţiune în schimbul plăţei sumei de 24 milioane de franci.

Pentru răscumpărarea dreptului de proprietate însă ajung cel mult 2 milioane şi vr'o câteva sute de mii de franci, dacă se ia în consideraţie că întreaga porţiune de cale ferată în discuţie poate fi construită pentru suma de 11 milioane şi afară de asta dreptul de proprietate ar deveni real abia după 49 de ani.

Afară de asta Theodorow a repetat cererea de a se convoca marea Sobranie (Constituanta) spre a se sancţiona chiar o formalitate atât de neînsemnată ca aceia a titlului de Ţar, pentru ca mai târziu poate vre-un curent reacţionar să încerce ca odată cu regularea chestiunei titlului de Ţar, să amputeze întreaga Constituţie.

Fostul ministru de finanţe Theodorow a terminat recomandând guvernului să supună conflictul în chestia căilor ferate orientale, şi în special pretensiunile băneşti legate de acesta, tribunalului arbitral din Haga.

Stamboliski, şeful grupului agrarienilor, a declarat că ridicarea Bulgariei la regat este o crimă şi a cerut ca guvernul să smulgă din mânile neresponsabile ale regelui bulgar direcţiunea politică a afacerilor străine. Urmarea discuţiunei Luni.

STIRILE ZILEI.

— 27 Octomvrie v.

Principele moştenitor al României la Francisc Iosif. »Politische Corespondentz« află din Bucureşti, că principele moştenitor român se va duce la Viena, între 2 şi 7 Noemvrie spre a prezenta împăratului Francisc Iosif, felicitări pentru jubileul împărătesc.

Deschiderea liniei ferate vicinale Făgăraş-Braşov s'a făcut Vineri cu solemnitatea obicinuită. Ministeriul de comerciu a fost reprezentat prin conzilierul ministerial Dr. Stettina. Trenul separat, pus la dispoziţia oaspeţilor învitaţi a plecat la orele 9 din Braşov şi a ajuns pe la amiazi în Şinca-veche, unde sosiseră deja ospeţii din Făgăraş. După o pauză de o oară, în care timp s'a servit oaspeţilor un dejun, trenul s'a reîntors la Braşov. La toate gările s'au făcut reprezentanţilor autorităţilor primiri oficioase. Mult au fost admirate de către oaspeţi în deosebi cele două viaducte ridicate între Şinca veche şi nouă. Seara a avut loc un banchet, la care au luat parte vre-o 300 persoane. S'au rostit discursuri de către d-nii Dr. Stettina, fişpanul Făgăraşului Szell, primarul Hiemesch, deputaţii Dr. Şerban şi Zakarias, etc. In decursul zilei au sosit la adresa fişpanului şi vicespanului comitatului Braşov două telegrame de felicitare din partea ministrului Kossuth şi a secretarului de stat Szterényi.

Mitropolitul Primat al României Iosif *Gheorghian* se află de două săptămâni bolnav grav. Boala prelatului se datoreşte mai mult vârstei sale înaintate. Acum trei zile starea Mitropolitului se agravase foarte mult. De atunci însă graţie îngrijirilor date de medicii curenţi d-nii Dri Leonte şi Moscu, boala metropolitului s'a ameliorat cu mult. D-l Vasile Morţun ministrul lucrărilor publice a făcut o vizită bolnavului. M. S. Regele care a fost informat de boala mitropolitului şi-a exprimat dorinţa de a fi ţinut des în curent cu mersul ei.

Prinţul moştenitor german şi balonul Zeppelin. Principele moştenitor al Germaniei a făcut Sâmbătă împreună cu Zeppelin o ascenziune la oarele 11 şi 20 m., deşi sufla un vânt puternic dela Nord. Balonul a sosit la oarele 2 la Donueschingen pentru a aştepta trenul cu împăratul Wilhelm. Balonul a manevrat în vecinătatea gării la o înălţime de 150—200 de metri. Din nacelă principele moştenitor a agitat batista pentru a saluta pe împărat, care a răspuns salutărilor. Sosind la castel împăratul a eşit pe terasă. Zepelin a făcut ocolul cu balonul împrejurul castelului, iar prinţul moştenitor a asvârlit o scrisoare. In urmă balonul a luat direcţiunea lacului Constanţa. Balonul Zeppelin s'a scoborât cu bine la Menzel la oarele 5,50 seara după o cursă escelentă de 6 oare şi jumătate. A trecut pe la oarele 5 seara deasupra Constanţei a cărei populaţiune a aclamat cu entuziasm pe principele moştenitor şi pe Zeppelin.

Reprezentaţiunea teatrală aranjată Sâmbătă soara de către comitetul filial braşovean al societăţii noastre teatrale în sala Redutei a avut un succes desăvârşit. Dilettanţii noştri în frunte cu d-l Aurel P. Bănuţiu, au interpretat în mod maestru rolurile lor, şi au fost călduros aplaudaţi. Un raport mai amănunţit vom aduce într'un număr viitor.

Ciardaş în costume româneşti. Ni-se scrie din Făgăraş: In 4 l. c. filiala Făgăraş a societăţii »Crucea Roşie« a dat o petrecere cu bazar în casele comitatului. Reuniunile române de femei din loc s'au grăbit să-şi dea concursul şi ele, fără o prealabilă consfătuire cu societatea românească din loc. Inteligenţa română aproape întreagă s'a abţinut dela »înfrăţirea« iniţiată din partea societăţii ungureşti. Tinerii în mod solidar au lipsit din pretinsa *»internaţională înfrăţire filantropică«*. Au luat însă parte prezidiile amânduror Reuniuni române de femei şi în serviciul acestora cinci domnişoare, toate în costume româneşti, cari de dragul înaltului scop filantropic ori al iubiţilor noştri stăpâni, toată noaptea au dansat »ciardaş«-ul. Dacă altceva nu, cel puţin frumosul nostru port naţional românesc ar merita cruţare şi mai multă dragoste din partea celor ce-şi iau voie să-l îmbrace«. — *B. l.*

Cassarea sentinţei în procesul Polonyi-Lengyel. Curtea reg. de casaţie a pronunţat Sâmbătă sentinţa în procesul Lengyel-Polonyi cassând sentinţa tribunalui şi trimiţând procesul să se judece din nou la Curtea cu juri. Numerosul public care asista la proces a primit cu mulţumire hotărârea Curţei. Hotărârea e motivată prin aceea că toate declaraţiunile fostului primar al Budapestei, Halmos, la care se referea mereu Polonyi, care era membru al consiliului comunal, nu trebuesc luate în seamă, şi trebue bine examinate.

Dezastrul din Câmpina. Din Câmpina se anunţă că Sâmbătă seara la oarele 9 mulţimea fu alarmată de sunetele sirenelor şi şiruri lungi de flacări ce se întindeau dealungul şoselei ce duce spre satul Poiana. O mulţime imensă se îndreptară spre marginea satului incendiat de unde se auzeau vaetele desperate ale locuitorilor surprinşi de foc.

Focul a luat naştere dela un rezervoriu. Păcura incendiată curgea pe lucal gărei ameninţând să distrugă totul până la localitatea Pitegaia, unde se află sondele societăţilor petrolifere. Tot personalul societăţilor »Steaua Română« şi »Regatul român«, cu directorii în frunte au luat măsuri de izolare şi apărare. Dela gară spre sat se prezinta ochilor o privelişte groaznică. Coloane lungi de fum şi şiruri nesfârşite de flacări de toate părţile. Gara Câmpina era înconjurată de foc. Cazanele din gară au fost îndepărtate, aşa că în aceasta direcţie pericolul a fost evitat. In sat focul s'a propagat dela casă la casă şi disperarea sătenilor era de nedescris. Locuitorii au fost surprinşi pe neaşteptate în momentul când voiau să se culce. Autorităţile din Câmpina, pompierii şi pompele societăţilor petrolifere au sosit la faţa locului.

După ultimele ştiri s'a putut stabili că focul a fost pus de răufăcători, cari au dat drumul unui robinet la un rezervoriu din gara Câmpina, aparţinând societăţei »Regatul Român« sau Trajan.

Conferenţe. D. A. Xenopol va ţine la *Paris* opt conferinţe în cursul lunei Noemvrie, având următoarele subiecte: I) Rassa latină a Românilor; II) Originea poporului român; III) Rolul Românilor în apărarea civilizaţiunei occidentale; IV) Influenţa intelectuală franceză asupra Românilor; V) Influenţa politică franceză asupra Românilor din principatele Moldova şi Valahia; VI) Istoria Românilor din Austro-Ungaria; VII) Starea materială şi economică a poporului român; VIII) Starea socială şi intelectuală a Românilor.

La interviewul împăratului Wilhelm. Corespondentul din Londra al ziarului »Berliner Tageblatt« anunţă din sorginte foarte sigură că autorul interviewului cu împăratul Wilhelm nu e nici una din personalităţile numite până acum, ci e sir Roland Blenerhasset, baronet izlandez, un prietin intim al împăratului. Soţia sa e cunoscută prin operile sale literare şi filosofice şi posedă titlul de doctor onorific dela universitatea din Berlin. — Uniunea economică germană a învitat pe partidele burgheze din Reichstag la o conferenţă în care se va hotărâ atitudinea de luat faţă de interviewul împăratului. Se crede că se vor trimite împăratului memorii. Consiliul federal şi partidele conservatoare publică un manifest prin care îşi exprimă regretul pentru cele întâmplate şi sfătuesc presa germană să fie rezervată spre a menţine prestigiul Germaniei în străinătate. In acelaşi manifest presa e sfătuită să reclame foarte energic luarea de măsuri spre a împedeca repetarea unor asemeni incidente cari ameninţă serios Germania şi pot avea consecinţe foarte grave. Ştirea după care planul de campanie al împăratului contra Burilor a fost supus Statului-major german, e acum tăgăduită. In schimb se declară în cercurile militare că e posibil că actualul general Mackensen, care pe vremea aceea era cel mai vechiu aghiotant al împăratului, sau generalul Heseler ar fi examinat un asemenea plan al împăratului. — Declaraţia partidului conservator, publicată azi, face o adâncă impresie în cercurile politice. Manifestul va fi supus împăratului. Ambasadorul german de aici a isbutit a opri publicarea unui nou interview luat împăratului Wilhelm şi scris de americanul Bayardhale. Publicarea acestui interview ar fi deslănţuit noi tempeste contra lui Wilhelm, mai cu seamă că atinge cestiuni dintre cele mai arzătoare care sunt la ordinea zilei

Hirotonire. Escelenţia Sa Părintele Metropolit Dr. Victor Mihalyi a hirotonit Joi în 5 c. de diaconi şi Duminecă în 8 c. între preoţi pe următorii clerici absolvenţi: Aurel Vodă destinat de administrator parohial la Chirileu, Vasile Corgizan destinat de administrator parohial la Corpade, Izidor Vlad, Alexandru Cojocar, Victor Barna, candidatul Jidveiului. Iacob Petean candidatul Szentерzsebetului. — *„Un“.*

Ziua morţilor a fost sărbătorită la 1 Noemvrie şi de publicul nostru blăjan

Mărturisim sincer, că am rămas foarte surprinși de luminația neobicinuită din cimiter. Ce avem noi cu aceasta sărbătoare a bisericei apusene? Pentru ce să nu ținem seamă de Sâmbăta Floriilor, prescrisă de ritualul bisericei noastre? Nu e bine să maimuțărim în toate pe străini, și nu e frumos ca chiar în Blaj să se încetățenească sărbători și datini străine. — Știrea și observarea este a »Unirei«. Observarea e foarte justă. Oare n'ar fi fost mai bine ca cei dela aceasta foaie să fi sfătuit mai înainte de 1 Noemvre pe cei ce în pofta lor de maimuțărie umblă să încetățenească sărbători și datini străine?

Cum a fost primit prințul George din partea Țarului. Ziarele rusești publică amănunte asupra felului cum a fost primit principele George al Serbiei la Curtea din Petersburg. Principele era foarte agitat. Când a întins Țarului scrisoarea din partea tatălui său, îi tremura mâna. Țarul l'a îmbrățișat și și-a exprimat părerea de rău, că nu poate să-i acorde alt ordin decât ordinul Alexandru, de oare ce aceasta nu e o vizită oficială. După ce Țarul ascultă binevoitor pe principe îi spuse să meargă acasă și să aștepte liniștit desfășurarea evenimentelor.

O conferință contra împăratului Wilhelm. Max Harden a ținut Vineri în fața unui public numeros, o conferință în care a criticat cu asprime politica străină a Germaniei, zicând despre ea, că după ce a făcut neajunsuri tuturor statelor, e mulțumită că-i mai rămâne credincioasă Austro-Ungaria. Harden și-a încheiat discursul zicând că împăratul Wilhelm e personal foarte simpatic însă că nu poate să conducă politica externă a Germaniei. Drept aceea, e necesar a fi constrâns cancelarul să ia răspunderea oricărei acțiuni a împăratului, pentruca să nu se mai producă vr'un incident ca cel de acum.

Ziare sârbești oprite. Fr. Kossuth, ministrul comerciului a suprimat debitul poștal pentru ziarele sârbești din Sârbia »Odjek«, »Samuprava«, »Vecernapost«, »Zveno Zaocina«, »Politica«, »Pravda«, »Trugovinski«, »Glasnik«.

Manevrele flotei austriace pe Dunăre. Sâmbătă dimineață au început mai sus de Semlin exercițiile războinice ale monitoarelor austriace de pe Dunăre. Se crede că mișcarea vaselor austriace e urmărită din Belgrad.

Noue debușeuri ale produselor românești în Turcia și Serbia. In urma conflictului din Balcani, toate mărfurile din Austro-Ungaria, care se desfăceau pe piețele din Turcia și Serbia, au fost și sunt și azi boicotate. Astfel stând lucrurile, foarte mulți negustori din Constantinopol au început să se aprovizioneze cu produse românești. Articolele, cari au început să se desfacă sunt: zahărul, spirtul și berea.

Flota comercială a intregului pământ. Din statistica scoasă din »Lloyd Register's« care a apărut zilelele acestea, se constată că flota comercială din toată lumea pe exercițiul 1907—908, reprezentă un total de 27.261.000 tone, dintre cari 7.246.000 aparține corăbiilor cu pânze și 20.015.000 tone vapoarelor. Aceste sume reprezintă o creștere de 800.000, în comparațiune cu exercițiul trecut. Pe când pentru corăbii se constată o descreștere de 300.0 0 tone, pentru vapoare se constată o creștere îmbucurătoare de 1.100 000 tone față de anul 1906. In capul statisticei stă Anglia cu 6116 nave (corăbii cu pânze) și 1.683.000 tone; apoi vin: Statele-Unite cu 3645 nave 1.463.000 tone; Rusia cu 3275 nave și 564.000 tone; Italia cu 3140 de nave și 703.000 tone; Franța cu 1313 nave și 521.000 tone; Suedia cu 1404 nave și 249.000 tone; Japonia cu 1332 nava și 168.000 tone: Germania cu 960 nave și 444.000 tone; Grecia cu 854 nave și 465.000 tone; Danemarca cu 767 nave și 107.000 tone; Olanda cu 658 nave și 85.000 tone; Spania cu 536 nave și 81.000 tone; Austria cu 104 nave și 17.000 tone; Belgia cu 20 nave și 2000 tone Diverse cu 2191 nave și 521.000 tone. In total 25.999 nave și 7.246.000 tone.

S'a perdut Sâmbătă seara după reprezentațiunea teatrală în sala Redutei o blană albă de gât (pentru dame). Cel ce a găsit această blană, este rugat a o preda la redacțiunea ziarului nostru.

Voci din public.*)

Onorată Redacțiune! Cred, că nu va fi chiar fără folos pentru publicul românesc din Brașov, a face cunoscute întâmplări locale, fie administrative, fie judiciare sau de altă natură. La aceasta m'a îndemnat multele năsdrăvănii întâmplate la căpitanatul orășenesc din Brașov.

Trebue să afirm dela început, că la multele neajunsuri, ce ne vin peste cap și Românul este de vină de multeori, căci este dela fire prea »plecat«. Poate că suferințele veacurilor prin care a trecut poporul românesc l'au făcut să fie prea plecat, sau, că a pus prea mare greutate pe zisa din sf. scriptură: »capul plecat nu-l tae sabia«, sau l'a împins la »a fi plecat« și starea lui materială mai mult rea decât bună și lipsa de școală. Poate că și una și alta a contribuit și contribue la poporul de rând. — Vedem însă și Români bine situați materialminte și cu școală și totuși prea „plecați«. — S'ar putea zice deci, că »plecat« este de două soiuri.

Omul fără carte este prea »plecat« înaintea fie-căruia nădrăgar strein, crezând că astfel poate mai *u*șor isbuti în daraverile lui. Iși dă totul, ori este vinovat, ori nu, numai să scape de ușile »domnilor«. Asta o face bietul om din nepricepere; așadară prea »plecat« din nepricepere. Nădrăgarii străini râd la asta.

Unii, deși au ceva avere și carte »plecați“ până la pământ: înaintea unui scriitor, unui practicant, unui comisar, unui judecătoraș. Cauza: interesul. Altfel se tem a nu căpăta ceea ce așteaptă; prin urmare »plecați« din interes. Nădrăgarii streini râd și mai tare.

Pe cei »plecați« din interes îi las la o parte, căci mi-s'ar zice, poate că, »interesul poartă fesul«. Poporul însă prin aceea, că este prea »plecat« și nu-și caută dreptul sufere daune foarte mari.

Cunosc nenumărate cazuri din Scheiul-Brașovului și Stupini, în cari sărmanii proprietari au fost amendați de poliția din Brașov și încă cu pedepse mari sub diferite pretexte. Este de ajuns, ca un polițist să facă arătare contra cuiva, să se provoace la jurământul său oficial și amenda este dictată de poliție fără mult scrupul, fără cercetare să se convingă, dacă în adevăr s'a comis fapta denunțată sau nu. Astfel de arătări se întâmplă zilnic, căci doară polițiștii se întrec, care să câștige laude mai multe, dela superiorii lor. Să nu li se poată zice că numai în zadar mâncă plata. Omul nepriceput plătește — deși știe, că n'a făcut nici o faptă contra legii — dară plătește — numai să se scape de hârțueli. Prin asta poliția capătă pofta de a încassa amende. Nu ascultă martorii la care se provoacă inculpatul, ba de multe ori îi ia inculpatului posibilitatea de a se provoca la martori, Acestea le pot dovedi prin mai multe cazuri concrete, dintre care voiu arăta acuma numai unul.

Cazul este următorul:

In 6 Martie a. c. la 10 oare — era într'o Vineri, — aflându-mă în piața Brașovului. târgul grâului vis-à-vis de librăria »Zeidner« Ioan Renghea din Râșnov, care venise cu carul până în apropierea mea să încarce niște fasole, m'a agrăit și m'a întrebat de starea unui proces — depărtându-se de car 3 pași până pe marginea trotuarului, unde mă aflam eu. Totul a durat 3 minute. In decursul acestor minute s'a apropiat de car polițistul Tartler Iános și apucând calul de dolog întrebă răstit: »al cui este caru ăsta?« Renghea a răspuns: »al meu«. — »Asta stă aici de un cias fără pază »zise polițistul. Eu cu cuvinte domoale i-am spus, că numai de 3 minute stă carul acolo și că stăpânul se află aici trei pași dela car, prin urmare nu este nesupraveghiat. Polițistul s'a înfuriat. Cred, că nu era treaz A smâncit calul de dolog așa de tare încât rupându-se dologul, polițistul a căzut jos. Sculându-se a tras carul înaintea poliției — făcând o larmă ca un smintit. Văzând eu asta am plecat cu Renghea la poliție ca să spun comisarului starea lucrului. Polițistul a venit după noi tot sbierând și strigând, de se adunase lumea la gura lui. Eu l'am rugat frumos, să nu mai strige, că este rușine, și să nu se poarte așa de necuviincios față de un cetățean, care plătește dare, din care și el ca slujbaș al orașului beneficiază. Toate au fost înzadar. Ne-a însoțit în strigăte și în vorbe murdare până în cancelaria comisarului. Comisarul a demandat polițistului Tartler Iános, să facă contra lui Renghea arătare în scris. M'am depărtat. Polițistul a făcut o mișelie, adecă ca să nu pot apăra pe Ronghia, să nu pot fi ca martor, a făcut și contra mea arătare pentru »scandal public«, că ași fi conturbat liniștea publică.

La pertractare am istorisit vice-căpitanului Bolesch tot decursul lucrului — după ce mi-s'a cetit arătarea — și am cerut, să fie polițistul ascultat în fața mea, deoare-ce arătarea este o scornitură. Să aducă martori pe acei, pe cari i-am conturbat în liniștea lor, căci fiind piața plină de oameni a trebuit să mă audă cineva vorbind și strigând, căci numai prin sbierete cum a făcut polițistul, poți conturba liniștea publică. S'a trimes după polițist, mi-s'a spus însă, că se află bolnav și nu poate fi ascultat acuma.

Am rugat pe vice-căpitanul să mă încunoștiințeze despre ascultarea lui. Să se asculte în prezența mea. Rugarea aceasta este bazată în lege, deoarece poliția întrebuințează pe polițiști ca martori — provocându-se la jurământul lor, care, zic ei — formează dovadă și deoarece legea dispune, că inculpatul trebue să fie încunoștiințat despre ascultarea martorilor, ca să fie de față și să i-se dea posibilitatea de a aduce contradovezi și a face obiecțiunile necesare. Mi-a promis vice căpitanul. Am așteptat. In loc să primesc însă încunoștiințare despre ascultarea polițistului, primesc sentință, prin care sunt dejudecat la o amendă de 2 cor. fără drept de apelație.

Contra acestei sentințe am dat *rugare de nulitate și arătare disciplinară.* Am cerut dela instanța a doua anularea sentinței, ca astfel să mi-se dea posibilitatea — răpită pe nedrept — de a dovedi cu martori, cari au fost prezenți, că cine a făcut scandal? și cine s'a purtat necuviincios atât în piață cât și în curtea poliției. Rugarea de nulitate o am înaintat încă în Aprilie. Am așteptat resultatul instanței a doua. Mă pomenesc acum în Noemvrie — după 7 luni, zi șapte luni de zile — cu o resoluție, prin care căpitănatul orașenesc respinge ex officio hârtia mea. Va să zică au fost de lipsă 7 luni de zile pentru concipiarea unei rezoluțiuni de două rânduri pentru respingerea ex officio a unei hârtii. Frumoasă procedură. Asta s'ar potrivi în China nu însă în Ungaria, care se crede un stat de drept.

In contra acestei rezoluții îmbătrânite resp. contra acestei respingeri ilegale am înaintat apel. Aștept rezultatul alișpanatului, care-l voiu da publicitățil dimpreună cu alte cazuri mai interesante, întâmplate tot la cinstitul nostru căpitănat orășănesc.

Cu respectul cuvenit
Michail Rusu,
notar de tribunal în penziune.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică răspunderea cade numai în sarcina trimițătorului.
Red.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

Varietăți.

Neplăcerile prinților. Cetind deunăzi în ziare că A. S. R. Principesa Maria a României a împlinit 33 de ani, m'am gândit fără să vreau la neajunsurile existenței Prinților.... Indiscreția ce semnalez este unul din ele.

Din cele trei lucruri mai deosebite — căci sunt de sigur multe, — care nu plac femeilor decât cu rari escepții: bărbații lor, luxul prietenelor și aniversarea nașterei, — cea din urmă poate fi plictisitoare chiar pentru o prințesă.

Sunt slăbiciuni inerente ori-cărei firi: cochetăria e trăsătura de unire care egalează sexul femenin, oricât de înalte sunt zidurile sociale ce-l împart în diferite clase.

Și una din cele mai delicate petale ale acestei grațioase flori — cochetăria, — este aceea pe care e scrisă ziua nașterii.... *„N'y touchez pas.... elle est brisée“*. N'o atingeți — că vă stricați pretinia cu cea mai gentilă femeie. Ori-care e gata să vă ierte chiar cel mai stupid început de conversație: — Ce cald era eri! în locul madrigalului de spirit așteptat sau dorit; — nici una nu vă va tolera, cât de frumoasă și tânără ar fi, cea mai vagă aluzie la statistica anilor pe care-i are.

Și totuși, prințesele, care sunt și ele femei, trebue să vadă cum în fiecare an toate gazetele se grăbesc să anunțe a câta roză au împlinit, ca și cum asta ar avea vre-un interes pentru supușii lor.... Și când frumsețea, grația, farmecul sunt mai presus de tirania vremei, e cu atât mai puțin plăcut, cuviincios chiar, să ți se numere cât mai ai până la al patrulea deceniu, — Rubiconele vârstei femenine.

Prinții trebue să plătească și ei un bir celor pe care-i guvernează: n'au dreptul să aibă *slăbiciuni* decât cu rizicul de-a și le vedea date în vileag. Ceeace de altfel nu prea le face sânge rău, mai ales că constituționalismul de azi nu mai îngădue pamfletele care supărau atât de mult pe Ludovic al XV al Franței. Ar fi și nedrept să fie altfel, căci în schimb care suveran ori prinț de-acum »poate să-și facă de cap«, — cum zice poporul — ca cei din alte epoci?...

Sarcina de șef de stat, ori chiar de »presumtiv« devine din ce în ce mai plicticoasă. Până și d. Fallierès, doar prezident de republică, trebue să se închidă la Loupillon, moșioara sa, ca să-și poată mânca favoritul gigo cu usturoi.... — »Ref.«

ULTIME ȘTIRI.

Viena. 9 Nov. Ministrul de interne a fost primit eri într'o audiență mai lungă de Maj. Sa, în care a primit mandatul de a forma cabinetul.

Viena. 9 Nov. O deputațiune musulmană din Serajevo a sosit spre a aduce omagii împăratului. Deputațiunea a fost primită la gară solemn de reprezentanții municipalității și a Camerei de comerț. S'au rostit discursuri.

Paris. 9 Nov. Aici a încetat din viață cunoscutul scriitor francez Victorien Sardou.

Toulouse. 9 Nov. Trenul, care a plecat eri din Bordeaux a deraliat în apropierea stațiunei Grisolles. Sunt 10 morți și numeroși răniți.

Bibliografie.

St. O. Iosif. *„Zorile“* Dramă istorică. in două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

„P. Ispirescu“ Povestirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul“, Mama Anghelușa“, „Herșcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Surugiul“, „Ion Păpușariul“, „Cucoana Chirița“ „Barbu Lăutaru“, „Paraponisitul“, „Kera Nastasia« „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală și Tândală“, „Scara mâței“ „Craiu nou“, Harță Răzășul“, „Ramășagul“, „Peatra din casă“, „Nunta țărănească“, „Chiriță la Iași“, „Chirița în Provincie“.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto

„**Compassul Românesc**“ de *N. P. Petrescu* partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.